

COLUMN

In deze rubriek laten redactieleden en lezers van KWALON hun licht schijnen over actuele ontwikkelingen binnen het kwalitatief onderzoek. Bijdragen kunnen worden aangeleverd bij Fred Wester: f.wester@maw.ru.nl.

In luxe afstuderen

Erna Schilder*

Het is donker in de slaapkamer, maar door de gordijnen schijnt al wat licht. Het is bijna ochtend, vogels worden wakker en beginnen te zingen. Ik weet nooit goed wat voor vogels dat zijn. Lijsters? Of merels? Mussen dan? Ik weet te weinig van vogels. Mijn gedachten dwalen af naar het kwalitatief onderzoek waar Thomas, Vera, Mirthe, Mirjam en ik momenteel middenin zitten. Voor ons afstudeeronderzoek van de hbo-verpleegkunde voeren we een kwalitatief onderzoek uit. Vannacht spookte de vraag door mijn hoofd hoe we de patiënten kunnen motiveren tot deelname aan de interviews. We stoeien er allemaal mee. Het motiveren van patiënten met een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) is lastig. Patiënten zijn vaak te ziek, ervaren wantrouwen, achterdocht of hebben een beperkte concentratie. Vaak zijn het zorgmijders en zitten ze niet te wachten op een interview. Ook laten ze vaak zeer lastig gedrag zien. Ze kunnen op een ambivalente manier hulp zoeken bij psychiatrische professionals. Dit ambivalente gedrag zorgt ervoor dat het afnemen van een interview lastig is. Misschien dat we er een beloning tegenover moeten stellen. Een lekkere koek of sigaretten. Op mijn afdeling met EPA-patiënten verleen ik soms zorg vanuit de rokerskamer. Dat zou nog niet eens zo'n gek idee zijn, bedenk ik.

Mijn gedachten dwalen af naar ons onderzoek. Een open afdeling van een ggz-instelling heeft de Hogeschool Saxion te Deventer gevraagd om een praktijkonderzoek te laten uitvoeren door studenten, om te inventariseren hoe eHealth kan worden toegepast tijdens een klinische opname binnen de GGZ ter bevordering van het zelfmanagement van de patiënt.

Ik moet opschieten, de onderzoeksgroep komt zo. Van transcriberen naar coderen. Vandaag in het mooie Oosterbeek. Midden in de Bilderbergse bossen verblijf ik in een landhuis van een vriendin die op vakantie is. In luxe afstuderen ...

Ik begeef me naar de woonkamer en zie de Opel Corsa van Thomas al aan komen rijden. Met zelfverzekerde passen loopt hij naar het huis. Hij is er weer klaar voor. Mirthe, Mirjam en Vera staan buiten bij het hek te roken. Vera heeft haar haar

* Erna Schilder is hbo-verpleegkundige en SPV-io.

geverfd, zie ik. Door onze vele onderzoeksuren samen heb ik hen gelezen, gevoeld, gezien en onthouden. Elke centimeter van hen staat in mijn geheugen gegrift. ‘Goedemorgen,’ zeg ik met een glimlach, ‘ik heb er zin in!’ Een knetterende oerenergie stroomt door mijn lijf, wij gaan deze klus klaren.

Na een rondleiding door het huis, de nodige eerste sigaretjes, flauwe grappen en de file-frustraties te hebben besproken, gaan wij van start. Iedereen zit aan tafel, laptops opengeklaapt en Thomas begint met het oplezen van het eerste interview. Omdat het interviewen van EPA-patiënten zo moeilijk is, hebben we maar drie interviews. We besluiten door het beperkte aantal deze handmatig te coderen. Mirjam strooit suiker over haar cappuccino en likt het melkschuim van het lepeltje. Met een plastic roerstokje probeer ik een drijvend pitje uit mijn glas jus d’orange te halen. Het lukt niet. ‘Zelfmanagement’, ik luister hoe de eerste code wordt opgenoemd. ‘Ehealth’, de twee code wordt gemarkeerd in het interview. Ik neem een hap van mijn speculaasje en drink mijn jus. Mirjam kijkt geconcentreerd naar haar laptop. Zo verstrijkt het eerste uur. We zijn gedreven, gemotiveerd en nemen drie interviews door met als resultaat wel 45 codes. Ik schrik op, mijn aandacht is weggezaakt. Mirthe vraagt zich af hoe we al die 45 codes open, axiaal gaan coderen. Ik stel voor om alle codes eerst op een papiertje te schrijven en deze op de vleugel te leggen. ‘De vleugel?’, hoor ik Thomas zeggen. Hij grinnikt: ‘Jij met je gekke, creatieve ideeën, Erna.’ De groep stemt in en we schrijven alle codes op een papiertje en leggen deze op de vleugel. We besluiten om de hoofdonderwerpen die centraal staan in onze onderzoeksvraag en de deelvragen als thema te gebruiken en daar de codes onder te hangen. Ik merk hoe de groep meer energie krijgt nu de chaos aan codes minder wordt. We discussiëren, puzzelen en overleggen, want niet iedereen is van mening dat bepaalde codes onder dezelfde thema’s horen. Toch komen we er samen uit. Alle thema’s en de daarbij behorende codes plakken we uiteindelijk op een poster. Zo kunnen we er een samenvatting van maken die we gebruiken voor de onderzoeksresultaten.

Het is 16.00 uur. Yes, het is ons gelukt! Met mijn hoofd vol gekleurde codes en twee zakken borrelnootjes verder is het transcriberen afgerond. Weer een stap verder in ons antwoord op de onderzoeksvraag.

Thomas loopt haastig richting zijn Opel Corsa. De meiden rijden lachend weg. Vera en Mirthe willen nog gaan paardrijden. Het zijn inmiddels studiegenoten, collega’s én vrienden.

Uitgeblust maar tevreden plof ik op de bank neer. Ik besluit om te gaan hardlopen. Wat is er fijner dan na een middag coderen de loopschoenen aan te trekken voor een hardlooptraining in de bossen. Frisse boslucht, vochtige paden, fluitende vogeltjes en met een beetje geluk een overstekende ree. Het is heerlijk om even te ontladen in de natuur, bedenk ik na een verrassend zwerftochtje door de Bilderbergse bossen, waar ik de 45 codes in gedachten achterlaat.